

Vergaderjaar 2021–2022

35 912

Commissiemededeling «Fit for 55»: het EU-klimaatstreefdoel voor 2030 bereiken op weg naar klimaatneutraliteit – COM(2021)550

35 921

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: EU-Taxonomie, duurzaamheidsrapportage door bedrijven, duurzaamheidsvoorkeuren en fiduciaire verplichtingen: Financiering sturen in de richting van de Europese Green Deal | Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2013/34/EU, Richtlijn 2004/109/EG, Richtlijn 2006/43/EG en Richtlijn (EU) nr. 537/2014 betreffende duurzaamheidsrapportage door ondernemingen | Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Strategie voor de financiering van de transitie naar een duurzame economie

E¹

BRIEF VAN DE UITVOEREND VICEVOORZITTER FRANS TIMMERMANS EN DE VICEVOORZITTER MAROŠ ŠEFCOVIČ VAN DE EUROPESE COMMISSIE

Aan de voorzitters van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat/Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving

Cc: Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Brussel, 17 maart 2022

De Commissie dankt de Eerste Kamer voor haar brief waarin zij verzoekt om een geactualiseerd overzicht van de aanpassingen die zijn aange-

¹ De letter E heeft alleen betrekking op 35 912.

bracht in het wetgevingspakket «Fit for 55»² en het pakket duurzame financiering³ in het kader van de politieke dialoog. Een dergelijk overzicht van de aanpassingen kunnen wij niet verstrekken, maar de Commissie kan de Eerste Kamer wel een gedetailleerde algemene update bieden over de stand van zaken met deze voorstellen.

Het wetgevingspakket «Fit for 55», dat op 14 juli 2021 door de Commissie is gepresenteerd, bestaat uit een reeks nauw met elkaar verbonden voorstellen tot wijziging van bestaande wetgevingsteksten of tot vaststelling van nieuwe initiatieven op verscheidene beleidsterreinen, waaronder klimaat, energie, vervoer, gebouwen, landgebruik en bosbouw, en belastingen. Deze voorstellen had de Commissie reeds aangekondigd in haar werkprogramma voor 2021, waarin zij aangaf de relevante klimaat- en energiewetgeving van de EU te zullen herzien om deze in overeenstemming te brengen met de nieuwe ambitieuze doelstelling van de EU om voor 2030 de netto-uitstoot van broeikasgassen met ten minste 55% te verminderen ten opzichte van 1990, teneinde tegen 2050 klimaatneutraliteit te kunnen verwezenlijken.

De «Fit for 55»-voorstellen moeten de EU en haar lidstaten in staat stellen de ambitieuzere energie- en klimaatdoelstellingen van de EU op een eerlijke, kostenefficiënte en concurrerende manier te verwezenlijken en bij te dragen tot een groene en rechtvaardige transitie van de EU-economie en innovatie, in overeenstemming met de doelstellingen van de Europese Green Deal. De herziening van het wetgevingskader op het gebied van klimaat en energie moet de EU ook in staat stellen haar internationale verbintenissen in het kader van de Overeenkomst van Parijs na te komen, met name wat betreft het afstemmen van de geactualiseerde nationaal bepaalde bijdrage op de verhoogde ambities voor 2030. Bovendien moeten de voorstellen van de Commissie bijdragen tot het herstel van de Europese economie na COVID-19 en de veerkracht van de Europese Unie op lange termijn.

Binnen de Raad worden de «Fit for 55»-voorstellen behandeld in vier Raadsformaties: Milieu, Energie, Vervoer, en Economische en Financiële Zaken. Het Sloveense voorzitterschap van de Raad heeft een verslag opgesteld met een overzicht van de vorderingen, alsmede voortgangsverslagen met betrekking tot alle «Fit for 55»-voorstellen⁴. Tijdens de Energieraad van 2 december 2021 toonden de Ministers zich verheugd over de met de «Fit for 55»-voorstellen geboekte vooruitgang en maakten zij de balans op van de nog uitstaande vraagstukken, met name de twee energiedossiers. De Ministers bespraken het evenwicht tussen de noodzaak om enerzijds het potentieel van hernieuwbare energie als kostenefficiënte energiebron te ondersteunen, en anderzijds de nationale omstandigheden en verschillende uitgangspunten te erkennen. Wat het behalen van het hogere energie-efficiëntiestreefcijfer van de EU betreft,

² COM(2021) 550 en de ermee samenhangende voorstellen van het pakket «Fit for 55»: COM(2021) 551, COM(2021) 571, COM(2021) 552, COM(2021) 555, COM(2021) 554, COM(2021) 556, COM(2021) 568, COM(2021) 557, COM(2021) 558, COM(2021) 561, COM(2021) 562, COM(2021) 559, COM(2021) 563 en COM(2021) 564.

³ COM(2021) 188, COM(2021) 189, COM(2021) 390 en COM(2021) 391.

⁴ 13977/21: Overzicht van de vorderingen met de wetgevingsvoorstellen van het «Fit for 55»-pakket; 14585/21: Voortgangsverslag over de voorstellen onder verantwoordelijkheid van de Raad Milieu: COM(2021) 551, COM(2021) 571, COM(2021) 552, COM(2021) 555 en COM(2021) 554, COM(2021) 556 en COM(2021) 568.
13670/21: Voortgangsverslag over de richtlijn hernieuwbare energie COM(2021) 557; 13725/21: Voortgangsverslag over de richtlijn energie-efficiëntie COM(2021) 558;
13896/21: Voortgangsverslag over de verordening infrastructuur voor alternatieve brandstoffen COM(2021) 559;
13853/21: Voortgangsverslag over ReFuelEU Luchtvaart COM(2021) 561; 13897/21: Voortgangsverslag over FuelEU Zeevaart COM(2021) 562.

zoals voorgesteld in de herziene richtlijn energie-efficiëntie, spraken de Ministers tevens over het evenwicht tussen de versterkte inspanningen op het gebied van energie-efficiëntie en de nationale omstandigheden.

Tijdens de Raad Economische en Financiële Zaken van 7 december 2021 namen de Ministers zonder debat nota van het verslag van het Sloveense voorzitterschap over de vorderingen met de «Fit for 55»-voorstellen⁵, waarin bijzondere aandacht uitging naar de voorstellen voor een mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens en een herziening van de energiebelastingrichtlijn.

De Raad Vervoer van 9 december 2021 heeft een oriënterend debat gehouden over de drie vervoersvoorstellen van «Fit for 55»: ReFuelEU Luchtvaart, FuelEU Zeevaart en de infrastructuur voor alternatieve brandstoffen (AFIR). De Ministers steunden grotendeels de doelstellingen van het voorstel ReFuelEU Luchtvaart. Zij debatteerden over de realisatie ervan via het gebruik van verschillende soorten brandstoffen en de invoering van verschillende ingebruiknemingsniveaus voor brandstoffen in de komende jaren. De Ministers schaarden zich ook grotendeels achter de meeste doelstellingen van het voorstel voor meer hernieuwbare en koolstofarme brandstoffen in een sector die nog steeds vrijwel volledig van fossiele brandstoffen afhangt. Enkele Ministers benadrukten het belang van de mondiale dimensie, zowel voor de ambities, met name binnen de Internationale Maritieme Organisatie (IMO), als voor de aanpak van mogelijke problemen met koolstoflekage of herroutering als gevolg van de verplichting om de broeikasgasintensiteit van schepen te verlagen of emissierechten te kopen. Verscheidene Ministers vroegen om een actieve rol voor de nationale autoriteiten bij het systeem voor toezicht en controle en om verduidelijking van de sanctieregeling. Voorts spraken de Ministers hun brede steun uit voor de doelstellingen en de aanpak van het voorstel inzake infrastructuur voor alternatieve brandstoffen. Veel Ministers benadrukten echter dat er flexibiliteit nodig is om rekening te houden met specifieke nationale kenmerken als oppervlakte, bevolking, verkeersdichtheid en geografie.

De Raad Milieu heeft op 20 december 2021 een oriënterend debat gehouden over de klimaatvoorstellen in het «Fit for 55»-pakket. Er werd gesproken over de voorstellen tot herziening van de EU-regeling voor de handel in emissierechten, de verordening inzake de verdeling van de inspanningen, de verordening inzake landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw (LULUCF) en de verordening inzake CO₂-normen voor auto's en bestelwagens, alsmede het voorstel tot oprichting van een nieuw sociaal klimaatfonds. De Ministers wisselden van gedachten over het ambitieniveau dat nodig is om de vijf klimaatdossiers de komende maanden verder te helpen, rekening houdend met de onderlinge verbanden tussen de voorstellen van het pakket. Ook bespraken de Ministers welke kwesties volgens hen in die dossiers het meest gevoelig liggen.

Veel Ministers benadrukten dat er zo spoedig mogelijk een akkoord over het «Fit for 55»-pakket moet komen, met behoud van de samenhang van het pakket en het algemene ambitieniveau. Veel Ministers waren ook ingenomen met de versterking van het bestaande emissiehandels-systeem, terwijl de delegaties uiteenlopende standpunten hadden over de nieuwe emissiehandel voor gebouwen en wegvervoer, alsook over het sociaal klimaatfonds. Wat de verordening inzake de verdeling van de

⁵ 13850/21 Voortgangsverslag over het mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens (COM(2021) 564), de energiebelastingrichtlijn (COM(2021) 563) en het sociaal klimaatfonds (COM(2021) 568).

inspanningen betreft, blijven sommige delegaties aandringen op meer convergentie van de nationale doelstellingen voor de vermindering van broeikasgasemissies, terwijl andere ermee ingenomen zijn dat het bbp per hoofd van de bevolking een basis blijft voor de vaststelling van de streefcijfers. Wat de LULUCF betreft, steunden veel Ministers de algemene doelstelling en ambitie, maar toonden zij zich bezorgd dat de nationale verwijderingsdoelstellingen te ambitieus zijn en niet in overeenstemming zijn met de nationale omstandigheden of het verwijderingspotentieel. Wat de CO₂-normen voor auto's en bestelwagens betreft, heeft het debat bevestigd dat er verdeeldheid bestaat tussen enerzijds de lidstaten die het voorstel van de Commissie te ambitieus vinden en anderzijds de lidstaten die op strengere normen aandringen.

Het Franse voorzitterschap behandelt de voorstellen verder en streeft ernaar algemene oriëntaties vast te stellen vóór het einde van zijn termijn eind juni.

Binnen het Europees Parlement worden de voorstellen in het kader van het «Fit for 55»-pakket voornamelijk behandeld door vijf commissies⁶, namelijk de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid (ENVI), de Commissie industrie, onderzoek en energie (ITRE), de Commissie vervoer en toerisme (TRAN), de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (EMPL) en de Commissie economische en monetaire zaken (ECON). Een aantal andere commissies is medeverantwoordelijk of wordt geraadpleegd op grond van verschillende procedureregels. Rapporteurs en schaduwrapporteurs zijn benoemd voor alle voorstellen. De Commissie heeft alle «Fit for 55»-voorstellen voorgelegd aan het Europees Parlement en de bevoegde commissies. De werkzaamheden met betrekking tot de «Fit for 55»-voorstellen zijn pas begonnen, maar de eerste ontwerpadviezen over sommige voorstellen zijn al beschikbaar⁷. Sommige commissies hebben een voorlopig tijdschema gepubliceerd voor de geplande stemmingen in de komende maanden tot aan het zomerreces.

De voorstellen voor de financiering van de transitie naar een duurzame economie zullen de geldstroom naar duurzame activiteiten in de hele Europese Unie helpen verbeteren. Deze maatregelen zullen beleggers in staat stellen hun beleggingen te heroriënteren naar duurzamere technologieën en bedrijven en zullen daardoor helpen om Europa tegen 2050 klimaatneutraal te maken. De Commissie heeft in april 2021 het pakket voor duurzame financiering aangenomen. Dit pakket omvat de gedelegeerde EU-taxonomieverordening Klimaat, die duurzame beleggingen moet ondersteunen door te verduidelijken welke economische activiteiten het meest bijdragen aan de klimaatdoelstellingen van de EU, en een voorstel voor een richtlijn duurzaamheidsrapportage door ondernemingen, bedoeld om regels vast te stellen die de duurzaamheidsrapportage mettertijd op hetzelfde niveau brengen als de financiële verslaggeving. Ook heeft de Commissie in juli 2021 de vernieuwde strategie voor duurzame financiering aangenomen, die moet leiden tot een routekaart voor de volgende stappen in de Unie op het gebied van duurzame financiering, alsmede een voorstel voor een vrijwillige Europese norm voor groene obligaties die kan helpen de markt voor groene obligaties verder te ontwikkelen.

⁶ ENVI en EMPL zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het Sociaal Klimaatfonds. ECON is verantwoordelijk voor het voorstel voor een energiebelastingrichtlijn. Het parlement wordt over dat voorstel echter alleen geraadpleegd (bijzondere wetgevingsprocedure).

⁷ Ontwerpverslag over de marktstabiliteitsreserve, COM(2021) 571, en ontwerpverslag over CO₂-normen voor auto's en lichte bedrijfsvoertuigen, COM(2021) 556.

De (eerste) gedelegeerde EU-taxonomieverordening Klimaat is van toepassing met ingang van januari 2022⁸, aangezien het Europees Parlement en de Raad geen bezwaar hebben gemaakt tegen het voorstel van de Commissie. Op 2 februari 2022 heeft de Commissie een aanvullende gedelegeerde EU-taxonomieverordening Klimaat gepresenteerd, die betrekking heeft op bepaalde activiteiten in verband met gas en kernenergie⁹. Het college van commissarissen heeft een politiek akkoord bereikt over de tekst, die formeel zal worden vastgesteld zodra de vertalingen in alle EU-talen beschikbaar zijn. De gedelegeerde verordening zal dan formeel ter toetsing aan het Europees Parlement en de Raad worden voorgelegd.

De Raad Economische en Financiële Zaken van 6 juli 2021 heeft een oriënterend debat gehouden over het vernieuwde pakket duurzame financiering en het voorstel voor een Europese norm voor groene obligaties. Bij de Raad houden technische werkgroepen zich bezig met de Europese norm voor groene obligaties en de richtlijn duurzaamheidsrapportage door ondernemingen.

Bij het Europees Parlement worden de voorstellen in kwestie behandeld door respectievelijk de Commissie economische en monetaire zaken (ECON) en de Commissie juridische zaken (JURI). Rapporteurs en schaduwrapporteurs zijn benoemd voor alle voorstellen en de Commissie heeft de voorstellen aan de commissies voorgelegd. Voor beide voorstellen worden de besluiten van die commissies afgewacht.

Tot dusver heeft de Commissie geen aanpassingen aangebracht aan haar voorstellen in het kader van het «Fit for 55»-pakket of het pakket duurzame financiering.

De Commissie ziet ernaar uit de politieke dialoog met de Eerste Kamer voort te zetten.

Timmermans
Uitvoerend vicevoorzitter

Šefčovič
Vicevoorzitter

⁸ Gedelegeerde Verordening (EU) 2021/2139 van de Commissie van 4 juni 2021 (PB L 442 van 9.12.2021, blz. 1).

⁹ https://ec.europa.eu/info/publications/220202-sustainable-finance-taxonomy-complementary-climate-delegated-act_en